

Na podlagi 11., 12. in 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16) in 16., 106. in 109. člena Statuta Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 33/03, 106/03, 34/04) je Občinski svet Občine Šmartno pri Litiji na svoji 12. redni seji dne 19.10. 2016 sprejel

ODLOK

o razglasitvi cerkve svetega Martina v Šmartnem pri Litiji za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen (namen razglasitve)

Z namenom, da se ohranijo umetnostnozgodovinske, arhitekturne, kulturne in arheološke vrednote in se zagotovi nadaljnji obstoj, se za kulturni spomenik lokalnega pomena z lastnostmi arhitekturnega spomenika razglasi enota dediščine: Šmartno pri Litiji-Cerkev sv. Martina, EŠD 928.

Spomenik je zavarovan z namenom, da se:

- ohraniti njegov sakralni pomen in raba;
- ohrani neokrnjenost arhitekturnih, likovnih in zgodovinskih vrednot;
- poveča pričevalnost kulturnega spomenika;
- predstavi kulturne vrednote spomenika in situ in v medijih;
- vzpodbudi učno – predstavitevno in znanstveno delo.

2. člen (lastnosti spomenika)

Na mestu stare gotske cerkve, ki so jo podrli leta 1899, so po načrtu graškega arhitekta Adolfa Wagnerja iz leta 1898 (ki se je oprl na predhodni načrt Rajmunda Jeblingerja) istega leta 1899 pričeli zidati novo in jo dokončali konec leta 1900; gradnjo je izvedlo podjetje Gustava Tönniesa iz Ljubljane.

Opečna cerkev je zidana v neogotskem slogu. Tloris cerkve ima obliko latinskega križa. Visok ladijski prostor z notranjo členitvijo sten učinkuje kot triladijski, vendar je prostor ob straneh razširjen z osmimi kapelami. Na prečno ladjo se navezuje triosminski prezbiterij. Pri oblikovanju obočnih reber v križiščnem delu in prezbiteriju so uporabili tudi poznogotske sklepnike iz stare cerkve, ostale pa je izklesal Feliks Toman. Notranjo opremo je v letih 1901-02 izdelal kamnoseški mojster Feliks Toman: veliki oltar sv. Martina, stranska oltarja Brezmadežne in sv. Antona Padovanskega, prižnico, krstni kamen, obhajilno mizo in kropilnika. Slikarski okras je delo Antona Jebačina iz let 1911-13.

Najpomembnejši spomeniki iz stare šmarske cerkve so štirje renesančni nagrobniki (epitafi), vzdani v krstno kapelo pri vhodu: nagrobnik Erazma Wagna iz leta 1522, nagrobnik vikarja Jorga Smucka iz leta 1533, nagrobnik rudarskega podjetnika Krištofa Bruckherschmida in Erazma von Lichtenberg zu Radlstein iz leta 1566.

3. člen (lokacija in obseg spomenika)

Cerkev stoji sredi naselja na parc. št. 1/1-del, k.o. Šmartno.

Vplivno območje spomenika obsega parcele: št. 1/1-del, 1/2, 33/1, 1029/1, 1029/4-severni del, 1046- severovzhodni del (cesta), vse k.o. Šmartno.

Meje spomenika in vplivnega območja so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1:2880 in na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnika načrtov z zarisom varovanega območja, ki sta sestavni del tega odloka, hrani Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS, OE Ljubljana).

4. člen (varstveni režim)

Za kulturni spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih kulturnih, zgodovinskih, umetnostnih, arhitekturnih in arheoloških vrednot spomenika v njihovi izvornosti in neokrnjenosti, tako na zunanjsčini kot v notranjsčini z vso originalno stavbno in slikarsko opremo;
- redno strokovno vzdrževanje in obnavljanje spomenika in njegovih delov ter vseh ovrednotenih in ohranjenih izvornih prvin arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine spomenika ter notranje opreme po načelu ohranjanja izvorne lege, oblike, konstrukcijskih elementov, materialov, struktur in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih vrednot izvorne arhitekturne zasnove zunanjsčine in notranjsčine z rušenjem, odstranjevanjem, kot tudi z nadzidavo, prezidavo in dodajanjem posameznih prvin;
- v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela, je potrebno zagotoviti strokovno prenovo in vzpostavitev stanja pred posegom, oziroma prvotnega stanja na stroške povzročitelja;
- zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih delov v skladu z varovanimi vrednotami spomenika in njegovo osnovno namembnostjo;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika ter pravic lastnika;
- pri funkcionalnem posodabljanju objekta in dostopa gibalno oviranim, je potrebno varovane sestavine spomenika ohranjati v največji možni meri;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovo.

V vplivnem območju kulturnega spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev posegov ohranjanju, sanaciji in prenovi varovanih lastnosti prostora;
- ohranjanje nepozidanosti odprtega prostora z ohranjanjem tradicionalne rabe prostora;
- prepoved postavljanja objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno ali podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v izjemnih primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS OE Ljubljana;
- prepoved vseh posegov v plasti vplivnega območja, razen pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem zavoda.

Za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje so v skladu z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1, potrebni kulturnovarstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

5. člen

(ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada)

Ukrepi za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in za primer oboroženega spopada:

- priprava ocene protipotresne in poplavne ogroženosti;
- izdelava arhitekturnih izmer stavb.

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

6. člen

(zaznamba statusa kulturnega spomenika)

Na podlagi tretjega odstavka 13. člena ZVKD-1 pristojni organ na parceli iz prvega odstavka 3. člena tega odloka v zemljiški knjigi po uradni dolžnosti zaznamuje status kulturnega spomenika, na parcelah iz drugega odstavka 3. člena tega odloka pa status vplivnega območja.

Pristojni organ mora v treh mesecih po uveljavitvi tega odloka izdati lastniku spomenika odločbo o varstvu na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99).

Odločba iz prejšnjega odstavka določa pogoje za raziskovanje, načine vzdrževanja, pogoje za posege, fizično zavarovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti, posamezne druge ukrepe in prepovedi za čim bolj učinkovito varstvo spomenika.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

7. člen

(kršitve)

Za kršitev določb tega odloka veljajo kazenske določbe od 125. do 127. člena ZVKD-1.

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za področje kulturne dediščine.

8. člen
(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 617-12/2015
Datum: 19.10.2016

Župan Občine Šmartno pri Litiji
Rajko Meserko